

félélygy mód. Münchenben a Ziemssen tanár elnöke alatt alakult részvénytársaság egy millió márkát megvette a Gumpenberg-féle palotát, a melyet a Koch-féle eljárás szerint berendezett laboratóriummal alakították át. Az intézet már decz. 15-én megnyílik. — Parnelli kiáltványt intézett az ir. néphez, hogy az magatartása fölött itéletet alkothason magának. — A francia pénzügyminiszter a képviselőház penteki ülésén beszélt a képviselőház penteki ülésén beszélt. Sokan azt kívánják, hogy Rouvier pénzügyminiszter adjon lemondását. — A kottmány-revizio. Belgiumban élénk mozgalom indult meg az alkotmány-revizioja, főleg pedig az általános szavazati jog behozatala iránt. — Elhunyt tábornok. Luigi Seimit Doda olasz tábornok, ki 1849-ben igen bátran védelmezte az osztrákok ellen a Velencei melletti Malghera erődöt, Romában elhunyt.

A szellemi munka.

(Mutatvány Dr. Legányi Gyulának. Az egészségügyi ismeretek könyve cz. művéből)

(Folytatás.)

Mint a fizikai munkánál, úgy a szellemi is három körülményre terjesztjük ki figyelmünket: az anyagra, a helyre és a felhasználásra.

A szellemi munkát az iskolában és otthon végezzük, és minthogy tömegesen és hatalmas ideig tartózkodunk az iskolában, megfontolttal meretben kell mindazon kellekkel felszerelni, melyeket az egészséges lakás megkövetel.

Emelkedett, száraz, líkacsos talajra építsék az iskolát szabadon, nyíltan, hogy a levegő és nap-ugár járja minden oldalról. A homlokzat délre, ha másként nem lehet, délkeletre vagy délnyugatra nezzen, mert így kap leg több világosságot.

Az épület anyaga száraz, líkacsos legyen, hogy a természetes szellőzést meg ne akadtsza. A talaj elszigeteléséről gondoskodjunk és nem a talajra közvetlenül, hanem puzercze rakjuk az épületet.

Az iskolatermeket a homlokzaton helyezük el a világosság szempontjából, ha nem felülről világítanak. Nagyságuk a tanulók számához mérten, oly formán, hogy minden tanulóknak egy négyzetméternyi terület jusson, vagy legalább négy köbméternyi ürfoglalat, a terem magasságát legkisebb számítás szerint 4 méterre szabva. Hossza legfeljebb tíz méternyi, mert különben a legerősebb szem sem látja el a táblára, szélessége tetszés szerint, ha két ablakos van vagy felső világítás; egyoldali ablakos mellett oly méretű, hogy minden zug elég világos legyen.

Megjegyezzük, hogy minél tágasabb az iskolai terem, és minél kevesebb tanuló foglal benne helyet, annál inkább felel meg az egészség szabályainak, mert a levegő gyors szennyezése és a szellőztetés nehézségei nem türik az apró termetek. Ly szempontból kiindulva, 10 méternyi is hosszabb lehet, csak hogy azon túl padok nélkül hagyjuk. A 40 és 50 létszámú túl nem igen terjeszkedünk.

A szellőzés folytonos és bőséges legyen, mert különben a szén-sav és a szerves anyagok nagyon elszaporodnak, ha nyáglembé vesszük, nagy orrántek és szeméykenet 9—10 liternyi szén-savot termelünk. Ilyen szennyezés mellett orrántek 4—5-ször kell a levegőt megújítani, de ilyen jó szellőztető készülék felett ritkán rekedezünk, azért az

órák között nyissuk ki az ajtókat és az ablakokat, hogy az így támadt légáramlat gyökeresen kiszorítsa a megromlott levegőt; ez a legelőszöbb és legbiztosabb szellőztető készülék. Az oldalvilágításnak legalább ezen egy jó tulajdonsága van.

Minthogy nyáron falak között, zárt helyiségben túrhetetlen a tanulás és tanítás egyaránt, mert a természetes szellőzés majdnem egészen fennakad, és a falak a nap melegeit magokba szívják, az ablakablakok is, mint az üvegházak melegítik: a forró évszakban szabadban, udvaron, kertben kellene tanítanunk, tetővel védekezvén az eső ellen.

Az iskolatermek világosak legyenek, az ablakok majdnem a mennyezetig nyuljanak, alsó szélök valamivel felebb essék, mint az ülő tanuló feje, hogy a fényugarak egyenes irányban a szembe ne süssenek.

Az ablakokat redővel, vagy fehéritetlen vászonleppel lássuk el, mely nem a rendszeres szökés szerinti felülről lefelé bocsátassék, hanem alólról felfelé húzó készülékkel ellátassék.

Mert nem a felülről jövő fényugarak vakítanak, hanem az alólról, vagy egyenes irányban jövők. Az ablakterület a szobaterületnek legalább ötödreszt képezze.

A mesterséges világítást kerüljük, mennyire lehet. A szem a természetes világítás-hoz van alkotva, a hól megis kikerülhetlen, úgy alkalmazzuk, hogy kellő világosságot terjesztson, a levegőt ne szennyezze, és hő-sugárzásával sem a szemet ne rontsa, se a levegőt tuiságosan fel ne hevítse. Sem fagyaték-os, sem vakító ne legyen.

A mesterséges fények között legjobb a villamoság, mert nem szennyezi a levegőt, sem nem hevíti, nem robban és nem gyújt. Ha gazvilágítást használunk, úgy állítsuk be, hogy az égés termékei rögtön kivetessék.

Minden lámpát kettős üveghengerral szereljük fel, a melyek közül a külső a mennye-ten túl vezessen. A henger alá homályos üveg-ernyőt illesztünk.

A petróleumfény is alkalmas, de a lámpák takarítása, jó karban tartása sok időt és gondot igényelnek és azoknál szétröbba-hatnak.

A falak sem sötét, sem rikító színűek ne legyenek, legalkalmasabb a sötét, vagy zöldes szín. A padló sűrű vízhatlan anyagból készüljön, vagy olajban áztatott fából, parquet-ből, vagy mozaikból állítsuk elő, hogy a talaj-szennyezést elhárítsuk.

Figyelmünk elét a padok szerkezetére fordítsuk, mert a helytelenül készítették a helytelen ülést, a ferde testtartást, előre haj-lást és a tejjel lehatást eszközök és ezzel együtt a közelítést, vértörődést, fejfájást, orrvérzést, gerincvelőfűlést idézik elő.

A padok tehát a tanulók természetéhez arányosak legyenek, egyes részei pedig követ-kező méretek szerint illesztessék össze: a zsanoly és a pad egymástól oly távol essék, mely megfelel a lábár hosszának; a pad az asztallaptól pedig annyira, mely megfelel az ülőcsoznak a lecsúgóló könyvtől való tá-volságnak.

A lábászár a test magasságának 2/3, et ké-pezi, az ülőcsoznak a könyvtől való távolsá-ga pedig 1/3, et.

Továbbá a pad és az asztallap vízszintes távolsága vagy összeessék, szaz 0 legyen, vagy negatív, azaz az asztallap szele beljebb essék,

mint a pad széle. Tehát az asztallap és pad szélei ugyanazon síkba essenek, vagy ha két síkba essnek is, ezen síkok az asztallap és a pad testét messék keresztül.

A régebben és még a mai nap is használ-talban levő padoknak pozitív vízszintes távolság van, azaz az asztallap és a pad között bizonyos nagyságu ürr van, mely az elhelykedést ugyan könnyíti, de olvasás és írásnál megköveteli az előrehajlást és ferde ülést, a 0 távolságnál niacsén ürr, a negatív távolságnál pedig még beljebb esik az asztallap széle a pad szélénel, hogy tehát az elhelykedés nehézségeit elhá-ritsuk, az asztallapot toló készülékkel lássuk el.

Függőleges irányban szintén toló készü-lekkel lássuk el a padot és az asztalt, hogy magasságukat a test méreteihez alkalmazzuk.

A padlése 23—27 centiméternyi széles legyen és támlás, mert ha hátunkat meg nem vehetjük, húzamosabb időre egy helyben ki nem bírjuk.

Az asztallapot nem szabad vízszintesen beillesztesnünk, hanem lejtősen legalább 30-foknyi szöglet alatt. Még szélszerűbb, ha mozgó lapot használunk, mely a szükséghez képest nagyobb, vagy kisebb lejtősséget nyújt. Tapasztalásból tudjuk, hogy akkor látunk leg-jobbán, akkor olvassunk legkönnyebben, ha a könyvet kezünkbe vesszük, és majdnem függő-legesen tartjuk magunk előtt. Optikai magya-rázata a következő: Ha a könyv vízszintesen fekszik, és testünket helyesen, azaz egyenesen tartjuk, akkor a betűk elmosódnak, mert a betűk-ről jövő fényugarak vagy nagyon hegyes szögletet képeznek, vagy csak egy egyenes vonalat. Hogy tehát tisztán láthassunk, meghajtsuk testünket, fejünket lehorogasztsuk majdnem párhuzamosan az asztallappal, a mikor a betűk körvonalai-nak fényugara párhuzamosan érintik a szem-tékenket, és a betűk tiszta képe vetődik a szem-tékerekre. Ugyanez történik, ha a könyvet helyesen tartjuk magunk előtt, vagy ha a fali táblára írunk.

Nem kell ehez hosszas tudományos ma-gyarázat. Adj a gyermek kezéhez megse-nélés végett egy tárgyat, és azonnal meg tudod, milyen irányban es fekvésben kell a tár-gyat és a szemet elhelyezned. Az ösztön és az erők sokszor jobb tanácsadók, mint a pedagógiai szabályok. Ha a tanítók a gyer-mek ösztönét, az erők működését és a természetes fejlődés törvényeit tekintenek irányadónak, nem pedig a helytelen szokás és megrogzított itélet szabályait, már régen megszűnt volna a betegségek azon rovata, melynek czíme: iskolai betegsé-g e k.

Ha írásnál és olvasásnál megrognyedve ülünk, és baloldali világítást kapunk, rende-sen tapasztaljuk, hogy bal felé fordulva helyezkedünk el, ennek következményeként csak fel szemmel, a jobb szemmel dolgozunk, a mely beszűkült, sötét szemfenékű, a balszem egyenes irányban kapja a fényugarakat, té-hát vakított állapotban van és képtelen a-dologra.

Tapasztalásból tudjuk, hogy háttal for-dulva a világosságnak, könnyen és kellemesen olvassunk, mert akkor a két szemfenék sötét és csak a tárgy van megvilágítva.

Ezek után a helyes ülést könnyen meg-állapíthatjuk. Dereknkat és fejünket egye-esen tartjuk, hátunkat vessük meg a támlának, két vállunk és két csipőnk párhuzamosan es-

sék az asztallap széléhez. A szem 25—30 cen-timéter távolságból olvasson.

Sokféle fejpedező és egyesítő készü-leket gondoltak már ki egyesek, de ezek mind feleslegesek. Ha a padok szerkezte helyes, az elhelykedés rendes, a betűk elengedő nagyok, világítás bőséges, akkor a fejpedező készülékeket a tomtárba dobtattuk.

Régen panaszoltunk az apró betűkről; a parányi betűk, a rossz nyomtatás, már sok szemet károsítottak vakúságra. A gyermek a betűket nem ismeri, szemének szokásaiok az apró formák, nem csoda tehát, ha orrával a könyvet éri. De nemcsak a gyermek, a meg-lett ember is közel emeli szeméhez az apró tárgyakat, a nagy tárgyakat távol tartja. Em-nek magyarázata is a szemnek fénytörő ké-pességének alapul.

A mai állapot az iskolai és irodalmi be-tűkre nézve túrhetetlen. Okvetetlenül szabá-lyoznunk kell a könyvnyomtatást. Szótárak, encyklopédiák, iskolai olvasó könyvek hozzá-járulnak a szem megrontásához. A kezdők ol-vasó könyvének első lapján némi javítás lá-tható, az egyes betűk kövérek, de a többi lap-ok ékeskednek görcsövi apró betűkkel.

Népiszkolában 5—6 milliméternyi kisebb betűk nem alkalmazhatók, középiszkolában 3 milliméternyi, felső iskolában és általában az irodalomban 2 milliméternyi.

A betűk nagyságán kívül az egyes vo-nalak vastagságára is kell ügyelnünk. Gyer-mekkeknél vastagabb betűket alkalmaznunk, mint másoknál nem szabad 0.50—0.40 milliméternyi vékonyabb betűket nyomtat-nunk.

Minél szorosabban állanak a betűk, an-nál nehezebben olvashatók, és annál jobban fárasszják a szemet.

A betűs köz (approche) 0.60—0.50 milli-méternyi kisebb ne legyen, a soros köz (in-terline) pedig 3—2.50 milliméternyi.

Végre a sor hosszára így legyen gon-dunk, mert a veletlen sorok nagyon fárass-zók, 90 legfeljebb 100 milliméteres legyen a sor hossza. (Vége köv.)

HELYI HIREK.

* Esküvő. Lapunk főmunkatársa Dr. Bakonyi Samu ügyvéd tegnap, november hó 30-án tartotta esküvőjét Mezei Czili kis-asszonyjal Budapestben. Az a benső viszony, mely minket t. barátunkhoz, a mi lapunk ra-gyogó tollu vezércikkijához fűz, keszteres örömmel teszi reánk nézve e családi eseményt. Tiszta szívünkkel kívánjuk, hogy az a ferfi-as jellem, az az önzetlen idealismus, mely t. barátunkat egy a közpályán kifejtett áldásos te-vekenységében, mint magán életében mindenkor vezérelte, találja meg jutalmát, a családi élet s egy hozzá mindenben méltó nő szeretete által nyújtandó boldog megelegetésben. — S ez nyújtson neki mindenkor újult erőt a függetlenségi és liberális elvek terén s ügy-vedői hivatásában továbbra is laakadatlan buz-galommal kifejtendő dicséletes munkáikodásához!

* Kaszáló birtokosok gyűlése. A debreczei kaszáló birtokosok szombatán este öt órákor összegyűltek a városhaza kis tanács-teremben, s elhatározták, hogy mivel az alsó nyírdéki vízelvezető társaság megalakulását velok nem tudták, ott sem voltak a gyüle-sen, tehát nem tudják mennyivel lesznek er-

magához fegyverét s érthetetlen szavakat mor-mogva, távozni készült.

— Hová megy? kérde Jolanka megre-mulve s utána sietett az ifjúnak.

— Csak igazságot tenni! — mondá az ifjú tova mentében.

Jolanka az előszoba ajtajában utólrerte. Megfogta karját s kérelme a maradásra.

— Ne menj; most fel vagy izgatva. Ugy is késő kenderük, ne csinálj több bajt.

Az ifjú megállt. Aranka olyan szépen kérte; de mégis mi az első? A barátaik tett igeret. Hát ha meg most megfoghatná a gyü-rű visszaküldését és leszámlaia ez emberrel. Ismét induini akart.

Aranka hangosan zokogni kezdett ismét, felve a következendőtől. Meg egy próbát tett.

— Jo, ha megysz — mondá zokogva — de engem sem találás itt többé élve!

Ez és a könnyek hatottak. Vadassy visz-szafordult, fejet megcsóvalta s kalapját levéve, megtörölte izádságotul nedves homlokát s így sóhajtott fel.

— Én istenem, te láthatod, hogy más-képen nem tehetek... Ezzel a megvigasztalt Arankával bement ismét a kis szobácskába, ahol jegyesének ün-nepeles igeretet kelle tennie, hogy nem avat-kozik bele a dologba, legalább egyelőre, mit Vadassy nagy nehezen meg is ígért ezen sza-vak kíséretében: — Nem állok jót azutánra sem magam-ról. Én érzem, hogy nekem azt az embert meg kell ölönnöm, vagy az őt meg engem.

Zord, zivatáros téli este volt. Erős észak-i szél fújt s hordta a havat. Itt-ott egészen befújta az utakat a hegyek közt, egyik-másik helyen pedig csaknem tisztára sóprá. — A hegyeken fekvő erdők fák közt rémösen bűm-bölt a szél, csapkodva egymáshoz a fák ágait.

Ilyen idő volt 187... febr. 13-án este B. háza vidékén. Az emberek mind meleg szo-bákba húzódtak. Kinek is lenne kedve ilyen

Semmi természetesség, semmi keresetlen-ség nem volt játékában, mely nélkül pedig Ev a élvezetlen alakká törpül. Ellenben annál több volt az al-pathos, a külső hatásra száat ismeretes szinpadí effektus, mikhez hozzájárul meg az ő sajátos modorossága. Szóval Evehoz Konkoly Emilia tehetsége a debreczeni szinpadon nem elegendő, bár szép deklamációját mindenkor elismeréssel emlit-hetjük föl. Évát azonban nem deklamálni, ha-nem játszani kell. Toilletjei pedig nem voltak kellő izléssel megválasztva.

— És Balassát miért tartja leg job-b-nak?

— Mert Balassa nyújtott egyedül per-fekt alakítást. Mostani Lucziferje sokkal he-lyesebb fellogással volt játszva mint a ta-valyi. Tavaly csak szatirikus alakot láttunk s a demóni elem elenyészőleg csekély volt alakításában. Mostani Lucziferje, külö-nösen az első jelenetekben, egészen azon de-móni színezettel bírt, a miért Sextus barátunk tavaly e helyen reklamált.

— S mit tart a többi szereplőkről?

— Nagyon jól viselte magát Gulyás, különösen a francia forradalmi jelenetben. Általában a csoportosulások nélküle nagyon keveset értenek, mert a t. kar szemelyzet a helyett hogy játszanék, csak éppen lézeng a szinpadon s a legkomolyabb jeleneteket komikusokká teszi. Így például a Fáraó-jelen-etnél alig látnak köhordókat, s azok is csak jötték-mentek egykedvűleg, a nélkül, hogy a győző rab-zolása munka kinját csak egynek arczán is látnuk volna. Dicséretet érdemel Berczi, ki a francia nemes kis sze-repében nem a dilettant nyújtott művészet után

való sovárgásunkban. Tájékeri Berta pe-dig a római jelenetben olyan élvezetes ala-kítással gyönyörködtetett, hogy művészetét csakis szépsége mulia felül.

— Ah, de épen bazaarünk. Mikor foly-tatjuk megint a színházicsevegést?

— A jövő héten.

— Tehát a vizionálásra!

Luczi-Feri.

Az elpusztult család.

— Elbeszélés. —

Írta: Porcsalmy Gyula.

(Folytatás.)

— Gyermekek még — mondá vállvonitva Jolanka — nem kellett volna hagyunk, hogy ide benn legyen. Még ő is kedvet talált kapni a gyűrűje visszaküldésére...

Még a könnyelmű Lombfi is megütöközött Jolanka ezen utolsó szavain, meg az Aranka fejjeljárásán. Igaza van annak a kis leánynak. Milyen rossz állapota is lehet egy megcsala-tottnak? De ő ezt nem érzi. Hát ha ő is juthat ilyenre? Akkor is: „Gombház, ha le-szakad, lesz más!”

Elkezdett gondolkodni, fejt balkezebe hajtotta, mialatt Jolanka a csomagot pece-telgeté.

Hiszen ő nem hibás — gondola Lombfi — miért nem állhatatosak a nők? Jolanka kö-zelített először hozzá s ő látva a leányna vonzalmát, nem tartotta feleslegesnek egy ked-ves szép leánynak tenni a szépet. De mégse gondolta Jolankát ilyen könnyelmű gondolkö-zásának lenni. Kezdte Arankát többre be-csúlni.

Merengésből a Jolanka szavai rátták fel. — Nos, talán te is az ügyetlen taccsó módjára meg zokogni fogsz. Ez szép is lenne, egy leendő vőlegényűt!

dekelve: ennelfogva beny a társaság alapszabályai halasztása végett.

* Öngyilkos csendőr. éves debreczeni születésű nap d. u. a kis-várud-utcz déglőben főbe lölte magát. Az öngyilkosságra már neh s a csendőrségi irodában hátra, melyben mekirja, ho-mert nem akarja kiállani a részvégséért rották rá.

* Színházunk sora. bizottság szombatán este t. gátóuk adandó 1500 írt s arra a megalapodásra jutó zést ajánlani fogja a város a napokban fogja tárgyalni mint az is ajánlja, hogy a sával Gyöngyi László bírsággal * Új lakarek- és ön-függetlenség kör kebelében meg egy „t a k a r e k e s e g y e s ű l e t” megalakítsa az előzetes értekezlet dé-órakor tartatik meg a fű-lyiségekben. Az új egylet igerkezni, s bizonyos, hogy nagyobb számmal be fogaa-letbe is.

* Színház. Az „Emb-tenapú és tegnapelőtti tárcza rovataiban ismerteti ka-társunk. Mi chez meg, hogy míg szombatán egye-előtt folyt le az előadás, a elég szépen megtelt. A ta-ellen emelt kifogásokhoz csatlójk. hogy kar volt a Hippiá csinos dalát kinagy-mai bucu-fülfülpétre ovaca-zonyos, hogy a debrc. köz-megválni régi kedvenczetől.

* Halalos parbj ügy-ken itéletet a kir. tábla-élet emlékeztében van a-baj, melyet szereplője O-szabolcsmegei tiszai járá-H e g e d u s Ede törvény-meynek Hegedűs áldozatu-regyon nyit ellenségeskedé-mással s Hegedűs 1888. s-házán az utczán is meg-Ének a tetteleges sertesny-e parbj, melyben O-cnak, hogy rovidított, s a d-let nem is látható, halos-Edet. A nyireghyazi törv-menyűnt körülményeket Oichváry csak két hónap-ta. Az ügyész fölebbezett itéletet ny o l c z h a v i r a E melete föl.

* Hivatalos órák az domárszka hozatik a t. cz-rint a debreczeni m. kir. deczember hó 1-től, tovább-vezetatos órák d. e. 8 órató-órától 6-ig fognak tartani adóhivatal.

* Halálózás. Horváth Mihály városi bizottsági-özv. Horváth Andrással sz-aszony — mint részvelet-baton déiben, életének 85-Hült tetemeit ma d. u. he-

gonosz időben a szabadba-gatai?

Ezen rossz idő dacz-tieknél nagy társaság volt a vidékről a család jóba-hogy részt vegyének ők is kettős örömebe: a család-jegyeszén.

Lombfi Jolánkával, V-kával kenderük ma este je-Lombfi-nak a srülei, rá-tja is jelen voltak. Vad-ssy jelen. Néki nem eitek me-tesztvére; mindanyan elha-egyedül állt a világon, r-Gazdagon terített asz-a nagy ebedőben a vend-főszálmál szemközt ült a-lettük nászagyak felül-nyájval. A nászagyokon a-igy tovább

Dacára a kettős örök-kin bizonyos lehangoltság-keveset beszél, csak neh-Aranka-hoz, ki hol borbórn-s szintén hallgatag volt. —elég sokat, míg vőlegénye-nyarokozottság volt észlehet-társálgott szomszédjával; állt be s úgy hallgatták.

Ugy látszik, senki-nek lenni. Még Szentkeresz-ti meit. Hiszen most már n-vezik töle Hozsán, kik-örégsége napjait? Lombfi-nem is kell busánni, hisz-

No de majd élénkebb-lyek mikor az idegenek i-keked-és mikor a jó bor-kezednek.

Következett az estei-a jegyváltás tenye. Az egy-fé, felmelekedett föl helye-csend váltotta fel a beszél-Ez a tisztes férfi pedig

dekelve: ennélfogva benyújtják a felebbezést a társaság alapszabályai megerősítésének elhalasztása végett.

* Öngyilkos csendőr. Nagy Mihály 26 éves debreczeni születésű csendőr kapitány, tegnap d. u. a kis-várad-utcai Spitzer fele vendéglőben főbe lőtte magát s azonnal meghalt.

* Színházunk sorsa. A jog- és pénzügyi bizottság szombaton este tárgyalta a színház-gatónak adandó 1500 frt segélyt. A bizottság arra a megállapodásra jutott, hogy a segélyezést ajánlani fogja a városi tanácsnak, mely a napokban fogja tárgyalni ezt az ügyet; valamint az is ajánlja, hogy a színház igazgatójával Gyöngyi László bízzanak meg.

* Új takarékos öngyilkos-egylet. A függetlenségi kör kebelében mozgalom indult meg egy „takarékos öngyilkos-egylet” megalakítására, mely tárgybán az előzetes értekezlet decz. hó 7-én d. u. 3 órákor tartatik meg a függetlenségi kör helyiségében. Az új egylet igen elértelmezhetőnek látszik, s bizonyos, hogy a kör tagjai minél nagyobb számmal be fognak lépni ezen egy-letbe is.

* Színház. Az „Ember tragoediájá”-nak tegnapi és tegnapielőtti előadását lapunk tárcza rovatában ismerteti „Luczi-Ferri” munkatársunk. Mi ehhez meg azt jejezzük meg, hogy míg szombaton gyér számu közönség előtt folyt le az előadás, addig tegnap a haz elég szépen megtelt. A tárczában az előadás ellen emelt kifogásokhoz meg azt is hozzácsatoljuk, hogy kar volt a romai jelenetből a Hippia csinos dalát kihagyni! Had aia a k mai buc-u-főleptere ovációk készülnek s bizonyos, hogy a debreczeni közönség nehezen fog megvalóítani régi kedvencétől.

* Halalos parajb ügyében hozott pénteken ítéletet a kir. tábla első tanácsa. Meg élénk emlékeztetben van az a szenzációs párbaj, melynek szereplői Oichváry Pál, a szabolecskegyi tiszai járás szolgabírája és Hegedűs Ede törvényszéki bíró voltak, a melynek Hegedűs áldozatul esett. A felek már regén nyílt ellenségeskedésben állottak egymással s Hegedűs 1888. májusában Nyiregyháza az utczán is megtanadta ellenséget. Ennek a tettleges sertesnek volt következménye a párbaj, melyben Oichváry, daczara annak, hogy rovidlató, s a disztancziáról ellenfelet nem is láthatta, halálosan találta Hegedűs Edet. A nyiregyházi törvényszék a nagyszamu enyhítő körülményeket figyelembe vette és Oichváryt csak két hónapra államfogházra ítélte. Az ügyész főbebezzést s a kir. tábla az ítéletet nyolcz havi államfogházra emelte föl.

* Hivatalos órák az adóhivatalnál. Tudomására hozatik a t. cz. közönségnek, miszerint a debreczeni m. kir. adóhivatalnál f. evi december hó 1-től, további rendeletig, a hivatalos órák d. e. 8 órától 12-ig és d. u. 2 órától 6-ig fognak tartatni. Debreczeni m. kir. adóhivatal.

* Halálozás. Horváth István és Horváth Mihály városi bizottsági tagok edes anyja: öz. Horváth Andrásné szül. Kuczik Erzsébet asszony — mint részvétel ertesülünk — szombaton délel, életének 85-ik évében, elhunyt. Hült tetemét ma d. u. helyezték el végnyu-

galomra, a közönség nagy részvéte mellett. Beke hamvaira!

A családi gyászjelentés következőleg hangzik: „Mely bánattól megtört szívvel tudjuk kedves felejtethetlen drága jó anyánk, anyósunk, illetőleg nagyanyánk és dedányánk, néhai öz. Horváth Andrásné, szül. Kuczik Erzsébet asszonynak f. evi november 29-én délután 1 órákor, életének 80-ik évében 16 napi szenvedés után, történt csendes kimúlását. Kedves halottunk földi részei folyó évi december 1-én délután 2 órákor, a czepléd-utcai 48-ik számu háznál, majd a czepléd-utcai ev. ref. templomban tartandó rövid gyászszertartás után, a Dobozy sírkertben fognak örök nyugalomra letétni. Mely végtszességételre a megboldogultnak rokonait, jó ismerőseit és a t. közönséget bánatos szívvel meghívjuk. — Debreczen, 1890. november 29. Juliánna, Öz. Czeplédy Jánosné és gyermekei; István, nejevel Csóka Eszterrel és gyermekei; Ferencz, nejevel Czeplédy Erzsébettel; Mihály, nejevel Csóka Mariával és gyermekei; valamint a többi rokonok és dedunokák nevében is.”

* H-Sámsonban f. hó 21-én lesz a lelkész-választás. A pályázók közül ezen lelkézi állomásra kijelöltettek: Szűcs László kabai segéd-lelkész, Ládányi Gyula debreczeni segéd-lelkész, Bészler Imre vertesi lelkész, Kiss Sándor sámsoni helyettes lelkész és Zöld Imre segéd-lelkész.

* Országos vásárok. A jövő 1891-ik évben városunkban az országos vásárok a következő határidőkben tartatnak meg: a Remete-Antal napi vásár jan. 1-től 20-ig; a Szent-Györgynapi vásár apr. 20-tól 28-ig; a Nagy-Boldogasszony napi vásár aug. 10-től 18-ig; a Diénes napi vásár szeptember 28-tól október 6-ig.

* Dr. Burger Péter orvos Berlinből hazakerkezett, s holnap a Koch-fele gyógymóddal gyógyításait megkezdi.

* A szomszédok Bizalmi szavazata a függetlenségi és 48-as pártkörnek. A nagyvárad-i függetlenségi és 48-as párt választmánya egyik előelőki párttag indítványára elhatározta, hogy bizalmat és ragaszkodását fejezi ki az orsz. függetlenségi és 48-as pártkör iránt, a partválság alatt tanustott szilárd és elvű magatartásáért, és halas elismerését fejezi ki Irányi Daniéluk azért a vallás-szabadság és a polgári haza-ság behozatalát megokolta, s a melyhez „az ország független polgárainak lelkéből vette a szót.” Az erről szóló jegyzőkönyvet öt tagu deputáció, sient Dery Janos pártelnökkel, vitte fel Budapestre. — Arvizsztat marmegyében. Szatmárról írják, hogy a mult heti nagy esősézek folytán a Lisza, Szamos és mellékfolyók: a Tur meg a Kraszna, rendkívül megadartak és egyes helyeken medröket elhagytva, a környeket elátozték. Így a Paládok és Szatmár között a közlekedés megszakadt. Tiszabecs és vidéke szintén erősen fenyegetve van. A szatmári, zsadányi, meg a kismajtenyi határok szintén nagyobbreszt vízzel boritvak. Eddig a községetek meg nem fenyegeti komolyabb veszély. — A dorogi papváltás az által okozott sok hazuvona végre megzuunk. Simor herceggprímás megerosította az utolsó megvalasztottat, Ujhegyi Andor bökényi (Ugocsa-megyé) lelkész. A herceggprímásnak a választást helyben hagyó irata

már leérkezett az ungvári püspökséghez. — Ujváros ház Nagyváradon. A nagyvárad-i városház ügyében kiküldött bizottság elhatározta, hogy a városháza céljaira a reáliskola máshová helyeztessek át. — A férjbosszúja. A nagyvárad-i törvény-szék öt évi fegyházra ítélte Balog László nagyhársányi lakost, a ki a 17 éves Bitó Pétert, mert feleségével tiltott szerelmi viszonyt folytatott, megölte és egy hid karfájára akasztotta. Az elítelt belenyugodott az ítéletbe.

* A mérnöki hivatal figyelembe ismételve ajánljuk a mester-utcai sorompónál levő átjárót, mely esős időben úgy el van lepye sárral, hogy a közlekedés ott csaknem lehetetlen. Hasonlóképen figyelembe ajánljuk a „Pásti köz” rettenetes, tronda állapotát. Mihelyt eső van, a „Pásti-köz,-röl minden piszok a hatvan-utcai járdára ömlik le, képezve ott oly fertelmes habareket, mely a járó-kelőköt arra ösztönzi, hogy az utca másik oldalára térve, kerüljék ki e rettenetes helyet. Intézkedést kérünk!

* Köszönet-nyilvánítás. Mindazon rokonok, jó barátok, ismerősök, valamint a nagy közönség azon tagjai, kik feledhetlen fiam: Szentpéteri Árpád végtszességételén megjelenvén, bánatomban osztoztak: fogadják e helyen is legálásab köszönetemet. Debreczen, 1890. decz. 1. Öz. Szentpéteri Sándor.

* Találtatott a Széchenyi-kert mellett egy „Konversations Lexikon”; tulajdonosa, keelő igazolás mellett, átveheti a hatvan-külvárosi ref. füiskolában, 1404. sz. a.

Kimutatás a debreczeni telefon hálózat beszélő állomásairól. November hórl.

- 42. Angol királynő szál-Joda.
43. Államvasutak állomás-főnöke.
44. Államvasutak üzletve-zetősege.
45. Dr. Balkányi Emil, orvos.
46. Dr. Balkányi Miklós, ügyvédi iroda.
47. Dr. Balkányi Miklós lakás.
48. Bauer és Társa gép-gyára.
49. Berger Henrik, iroda.
50. „Bika” szálloda.
51. Dr. Balkányi Ede, orvos.
52. Dr. Burger Péter, orvos.
53. Casino.
54. Csanak József nagy-kereskedése.
55. Dr. Csikos Sándor, orvos.
56. „Debreczen” szerk.
57. „Debreczeni Ellenor” szerk.
58. „Debreczeni helyi vasut” irodája.
59. „Debreczeni helyi vasut” nagyerdő indó-háza.
60. Dohánygyár.
61. Első magyar ált. bizt. társ.
62. Eprekerti faraktár.
63. Foerdömester.
64. Föispán.
65. Feischl Fülöp és Fia czeg.
66. Fürst Mátyás és Fia czeg és Áron Miksa czeg.
67. Fronner szálloda.
68. Glück Adolf pinczér ügynök.
69. Gebauer Károly koporsó-gyára.
70. „Hungaria” kávéház.
71. Ipar- és kereskedelmi bank.
72. Iparigyesületi takarékos hitelintézet.
73. „István” gőzmalom.
74. Keresk. és iparkamara.
75. „Kegelet” temetke-zési intézet.
76. Kölcsonos segélyező egy-let szövetkezet.
77. Közúrház.
78. Központi kávéház.
79. Kunz József és Társa czeg.
80. Dr. Kola János, ügy-véd.
81. Kovács Gábor, ügyvéd.
82. Dr. Legányi Gyula, orvos.
83. László Albert könyv-kereskedése.
84. Légészgyár.
85. Magyar francia bizt. társ.
86. „Magyar Király” ká-véház.
87. „Margit” fürdő.
88. Méntelep parancsnok-ság.
89. Osztrák-magyar bank.
90. Pavilon-laktanya (ka-tonai készlet).
91. Dr. Popper Alajos, orvos.
92. Rendőr főkapit. magán-lakás.
93. Rendőr főkapitányság.
94. Rendőr alkaptányság I-ső kerület.
95. Rendőr alkaptányság II-ső kerület.
96. Rendőr alkaptányság III-ső kerület, éjjei őrség.
97. Rendőr alkaptányság IV. kerület.
98. Rendőrség az indó-háznál.
99. Rosenberg Albert öz-vegye szállító.
100. Rothschnek V. Emil gyógyszer-tára.
101. Rothschnek V. Emil lakása.
102. Riesz Lipót czukrasz-dája és sütődéje.
103. Schönföld Fülöp gyára.
104. Stern József és test-vére czef faaru gyára.
105. Szikszay Lajos mű-építész.
106. Stern József és Test-vére czef üzlete és kefe-gyára.
107. Tandler Ignác.
108. Termény- és áru köz-raktár.
109. Turai Farkas.
110. Tüzooltóság.
111. Dr. Tihanyi Sámuel, orvos.
112. Tóth Gyula vaskeres-ke-dése.
113. K. Tóth Sámuel esz-terhelyos üzlete és muhegye.
114. Weisz Mózes és Fia czeg.
115. Weisz Sándor divat-üzlete.
116. Városház (elnökség).
117. Városi főszemverőség.
118. Varsárter (baronvásar).
119. Zádor Lajos üzlete.
120. Záhogház (nyilvános).

Folyó hó 1-én forgalomnak átadva volt . . . 80 állomás.
E hó folyamán bekapcsolatott . . . 1 „
Lett . . . 81 „
Megtiszt . . . „
Mai napon forgalomnak tényleg átadva van 81 „
Debreczen, 1890. november 30-án.
Debreczeni telefon vállalat.

Közgazdaság.
Gabnaárak. (Budapest terménytözsde nov. 28.) Buza tavaszra 8.04 pénz, 8.05 áru, buza ősze — pénz, — áru. május—juniusra — pénz, — áru. Tengeri (uj) 1891. máj.—jun. 6.25 pénz, 6.27 áru, aug.—szept. — pénz, — áru. — Zab ősze — pénz, — áru, tavaszra 7.29 pénz, 7.30 áru. Káposztarepce augusztus—szeptemberre 13.50 pénz, 13.60 áru. — Sertés vásár. A kőbányai sertéskeresk csarnok távirata nov. 28. — Az üzlet szilárd. M. urasági öreg nehéz 42.50—43.50 ftig m. uras fialal nehéz 44.—44.50 ftig, magy. urasági fialal közép 44.50—45.— ftig, magy. uras. fialal könnyű 44.—45.— ftig, magyar esedett nehéz —.— ftig, magyar esedett közép 43.—44. ftig, magy. esedett könnyű

38.—40.— frtig, szerb. átmeneti nehéz 42.50—43.— szerb. átmeneti közép 42.50—43.— frtig, szerb. átmeneti könny. 40.—41.— frtig. Az árak hisialt sertéseknél páronkint 45 kgl. 4%-os levonással métermázsáknál ér-tendők. Romániai és szerbiai sertéseknél, mely-lyek mint átmenetiek, adattak el, a vevőnek páronkint 4 forint aranyban vám fejében meg-térítették.

Sertésalétszám: nov. 26-án volt készlet 101,571 darab, nov. 27-én fel-hajtatott 2749 darab, nov. 27-én elszállít-tatott 2822 drb. Maradt készletben 101,498 drb sertés.

Debr. Színház.

Holnap, kedden, 1890. december hó 2-án, páros bérletben:

A szegény Jonathán.

Nagy operette 3 felvonásban.

Főszerekszto: Szinay Gyula. Felelős szerkesztő: Kósa Barna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu. Kiadó: Kutasi Imre.

SZABÓ LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsater.

Leltározás alkalmából december 1-től kezdve az összes raktárunkon levő

Női ruhaszöveteket

(finom fekete divatelmeket is)

SZINES MOSÓ VELEZEKET,

téli nagy és kis kendőket,

berlini harasz és főre való

GASCHMIR KENDŐKET

tetemesen

leszállított

ÁRAKON

árúsitjuk el.

Legolcsóbbtól legmagasabb árig Karácsonyi és Ujévi ajándékok, ugyszintén GYERMEK-JÁTEKOK legnagyobb választékban kaphatók Szent-Királyi és Kalenda mü-ipar áruraktáraban DEBRECZEN. NAGY-VÁRAD.

Ügynök kerestetik

Szliuka István

szikvizgyára részére.

Kereskedők előnyben részesülnek.

gonosz időben a szabadban lenni, vagy utaz-gatni?

Ezen rossz idő daczára is Szentkeresz-tieknél nagy társaság volt együtt. Ott voltak a vidékről a család jóbarátjai családjaikkal, hogy részt vegyenek ök is a Szentkeresz-tiek örömeiben: a család két leányának el-jegyzésén.

Lombfi Jolánkával, Vadassy pedig Aran-kával készültek ma este jegyet váltani.

Lombfiának a szülei, testvérei s két ba-rátja is jelen voltak. Vadassy csak maga volt jelen. Neki nem eltek már sem szülei, sem testvérei; mindnyájan elhaltak. Ó az árva fiu egyedül állt a világon, rokonai távol laktak. Gazdagon terített asztalok mellett ültek a nagy ebédőben a vendégek a háziakkal. A főasztalnál szemközt ül a két jegyepár, mel-léttük nászanyai. Legfelül a házino a Lombfi anyjával. A nászanygokon alul az örömpák s így tovább.

Daczára a kettős örömmünnpak, minden kin bizonyos lehangoltság vett erőt Vadassy keveset beszélt, csak néha szólt halk hangon Aran-kához, ki hol biborpiros, hol sápadt lett s szintén halgatag volt. — Jolánka csevegett elég sokat, míg völegényen bizonyos nemű szó-rakozottság volt észlelhető. Miundenki halkán társalgot szomszédjával; néha-néha szünet állt be s ugy halgatgák a vihar bömbölését.

Ugy látszik, senkinek sem akart jó kedve lenni. Még Szentkeresztié is törölgette szem-eit. Hiszen most már mindakét leányát el-vezzik tőle. Hogyan, kikkel fogja ő tölteni öregsege napjait? Lombfié biztatta, hogy ezen nem is kell busulni, hisz ez a leányok sorsa.

No de majd élénkbebek lesznek a kedé-lyek mikor az idegenek is jobban megismer-kednek és mikor a jó borok hatalmasn fogjai kezdenek.

Következett az estély legfontosabb része, a jegyváltás tenye. Az egyik nászany, a Lombfié, felemelkedett ülőhelyéből, mire általános csend váltotta fel a beszélgetők halk zsongását. Ez a tisztos férfi pedig nem vala más, mint

az öreg Daróczy István tekintetes ur, szomszédialusi birtokos; s tipikus magyar alak, abból a jó táblabírás korszakból. Erős magyar volt; a magyar ruhát mással sohasem váltotta fel. Bar már az idő kerekeli meglehető számu esztendőtf elforgattak a feje felett, de azért haja s bajusza még alig szürkült; szakállja pedig épen nem, mivel szakált nem is viselt. Járása is fiatalos, ruganyos volt. Kinezesere korát látózt meg hazudtolni. Nevezetes volt arról, hogy a vidéken nála nélkül alig törté-nhetett meg jegyváltás és lakadalom, hogy s mint kéro ne szerepelt volna legyen.

No hát, hogy ezen rövid jellemzés után Daróczy bátyánknak, atterjünk már cselekmé-nyünk folyamára — fölállt tehát, egyet-kettőt köhintett s egy ünneplés szónoklatra gyuj-tott rá, jelezvén a kettős örömmünnetet a család-ban s osztotta tanácsait s áldásait bőven a fiataloknak. Azután kezébe vette a Jolánka és Lombfi gyűrűit, átnyujtva a fiataloknak, hogy egymás közt cseréljék ki. A gyűrűket — Lombfiét Lombfiának, Jolánkáét Jolánkának — át is adta, mi közben beszédét ezen szavak-kal végezte:

— Legyen a ti boldogságtok olyan vég-telem, mi ő ez a gyűrű, ezt kívánja a leg-ösztintebb szívűöl a ti jó Daróczy bátyátok . . . — Hiszen alig egy évvel ezelött épen ezeket kívánta nekem is e ezen a helyen Da-róczy bátyánk — dörög egy hang a hirtelen felnyitott ajtóból.

Mindenki odanézett, egyrésze a vendé-geknek csodálkozva, másrészt pedig a háziakkal együtt halálsápadtan. Egy ifju állt az ajtóban. Ötönjeit csak-nem egészen hó borította meg, ugy látszik, csak most érkezett; sietett, mert le sem veré magáról még a havat sem. — Vonásai dultak voltak, karjait mellén összefonta s ugy nezte a vendégkoszorut. Arca mely fájdalomt árult el, hang nem jött ajkaira, ugy látszott, ő is nagyon el volt toglva.

(Folyt. köv.)

